

Ukraina

Situationen på Krim och i delar av länen Donetsk och Luhansk

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning. Migrationsverkets system för landinformation, Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Landinformation: Ukraina – Situationen på Krim och i delar av länen Donetsk och Luhansk

2021-07-08, version 1.0

Rapporten är utgiven av Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2021.

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1	Bakgrund.....	5
2	Den ryska annekteringen av Krim och Ukrainas förlorade kontroll över delar av Donbass ...	5
2.1	Protester, maktskifte, annektering och utbrytning	5
2.2	Dagens konfliktsituation i Donbass.....	7
3	Situationen i icke-regeringskontrollerade områden	10
3.1	Grundläggande data om territorierna.....	10
3.2	Statsrättsligt och politiskt läge.....	12
3.3	Grundläggande samhällsfunktionalitet	13
3.4	Respekten för mänskliga fri- och rättigheter i Donbass	14
3.4.1	Politiska rättigheter	14
3.4.2	Religionsfrihet	15
3.4.3	Etniska minoriteter, våld i hemmet och hbtq-personer.....	15
3.4.4	Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	15
3.5	Respekten för mänskliga fri- och rättigheter på Krim	16
3.5.1	Politiska rättigheter	16
3.5.2	Religionsfrihet	17
3.5.3	Etniska minoriteter	18
3.5.4	Hbtq-personer	18
3.5.5	Dödsstraff.....	18
3.5.6	Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning	18
4	Konfliktrelaterade MR-kränkningar i regeringskontrollerade delar	19
	Källförteckning.....	21

1 Bakgrund

Föreliggande rapport syftar till att beskriva situationen i de områden av Ukraina som den ukrainska centralmakten inte kontrollerar. Rapporten har tagits fram under en begränsad tid och kan inte i någon del sägas vara uttömmande. Den baseras istället på ett begränsat urval av skriftliga källor.

Rapporten ger en översiktlig beskrivning av den ryska annekteringen av Krim och bakgrunden till den väpnade konflikten i de östra delarna av landet och den nuvarande konfliktsituationen. Rapporten beskriver även det statsrättsliga och politiska läget kopplat till samt respekten för fri- och rättigheter på de territorier som inte kontrolleras av Ukraina. Slutligen beskrivs vissa förekommande MR-kränkningar i övriga Ukraina som kan kopplas till den väpnade konflikten. Rapporten berör inte respekten för fri- och rättigheter i övriga Ukraina (utöver nyss nämnda MR-kränkningar) eller myndigheternas förmåga att garantera desamma.

2 Den ryska annekteringen av Krim och Ukrainas förlorade kontroll över delar av Donbass¹

2.1 Protester, maktskifte, annektering och utbrytning

Folkliga protester – inledda i november 2013 och med tiden radikaliserade och alltmer våldsam samt bemötta av den dåvarande politiska ledningen och dess säkerhetsapparat – ledde till att president Viktor Janukovyč lämnade landet i slutet av februari 2014. Protesterna utlöstes av det uteblivna associationsavtalet med EU och vad som kunde uppfattas som Janukovyčs plötsliga omorientering mot Ryssland, men riktade sig framför allt mot en odemokratisk utveckling, omfattande korruption och rådande oligarkvälde.

Det ukrainska maktskiftet, med en övergångsregering innan president- och parlamentsval genomfördes, väckte ryska reaktioner och inledde en händelseutveckling i Ukraina som de, som tidigare betraktades som alarmister, länge varnat för skulle ske om Kiev gick för långt i sin omorientering från Moskva, även om få i diplomatiska kretsar hade förutsett den. I det maktvakuum som uppstod omedelbart efter att Janukovyč lämnat landet agerade den ryska ledningen först på ukrainska Krim, där dess Svartahavsflotta är stationerad, genom elitförband och reguljär trupp som tog kontroll över bl.a. offentliga byggnader, militära anläggningar och infrastruktur. Parallellt förekom demonstrationer där krav på självständighet från

¹ Vad gäller konfliktutvecklingen bygger detta avsnitt på Migrationsanalys fortlöpande omvärldsbevakningar. Beskrivningen av utvecklingen fram till början av 2015 och tecknandet av Minsk II-avtalet finns i Lifosrapporten *Temarapport: Ukraina. Internflyktingar*, 2015-11-13, [url](#). Källhänvisningar görs inte, men här kan noteras att en i stora drag överensstämmande redogörelse (såvitt gäller revolutionen, annekteringen och Donbasskonfliktens utveckling) har lämnats i FOI, Adriana Lins De Albuquerque, Jakob Hedenskog, *Ukraine: A Defence Sector Reform Assessment*, december 2015, [url](#) (hämtad 2021-05-05).

Ukraina framfördes. En internationellt hårt kritiserad folkomröstning gav ett planenligt resultat till stöd för självständighet från Ukraina. Kort därefter fullbordades den ryska, av omvärlden betraktad som illegala, annekteringen av Krim.

Under våren 2014 intog väpnade grupper lokala och regionala administrationer, polisstationer, åklagarmyndigheter och säkerhetstjänstkontor i flertalet städer i Donetsk och Luhansk län. Liksom på Krim åtföljde civila demonstranter de väpnade grupperna. Ukrainska myndigheter visade sig snart ha förlorat kontrollen över betydande delar av Donbass (en historisk region i sydöstra Ukraina som här används synonymt med länen (på ryska och ukrainska *oblast(i)*) Donetsk och Luhansk).

Även i andra län i östra och sydöstra Ukraina förekom proryska aktioner. Sammandrabbningar mellan demonstranter förekom i bland annat Charkiv och Odessa, där ett stort antal demonstranter, främst proryska, dödades i samband med en brand i ett fackföreningshus senare på våren samma år. De proryska krafterna visade sig dock inte kunna skaffa sig fotfäste utanför Donbass.

Den ukrainska regeringen inledde en antiterroristoperation i syfte att återta kontrollen över förlorade områden i Donbass. Regeringsstyrkor var under sommaren 2014 på offensiven mot separatiststyrkor. Båda sidorna led svåra förluster, men offensiven kan sägas ha skördat framgångar: kontrollen över relativt stora områden och vissa gränssnitt mot Ryssland återtogs och kommunikationen mellan de icke-regeringskontrollerade städerna Donetsk, närapå helt omringad, och Luhansk var på väg att skäras av. Regeringsstyrkorna kom att använda sig av tyngre vapensystem och flygunderstöd och separatiststyrkorna retirerade framför allt till städerna Luhansk och Donetsk.

Reguljära ryska trupper satte stopp för de ukrainska framgångarna i augusti 2014. De ukrainska förlusterna var omfattande (bl.a. i det avskurna Ilovaisk – dock finns även uppgifter om svåra ryska förluster på andra håll) och regeringstrupper tvingades till reträtt runt både Donetsk och Luhansk, samtidigt som en front öppnades upp söder om Donetsk mot kuststaden Mariupol. I början av september hölls förhandlingar, som den ryska/separatistiska motoffensiven kan sägas ha tvingat fram, i den vitryska huvudstaden Minsk. Ett avtal (Minsk I) om vapenvila tecknades.

Striderna kom dock att fortsätta, om än med mindre intensitet. Från november/december 2014 kunde återigen en upptrappad närvaro av reguljär, rysk trupp observeras i Donbass. Striderna intensifierades i början av 2015. I januari genomförde ukrainska trupper en offensiv mot Donetsk flygplats med kortvarig framgång – man tvingades snart dra sig tillbaka. Samma månad utsattes det ukrainskontrollerade Mariupol för en raketattack och särskilt från den strategiska och av Ukraina kontrollerade staden Debaltseve rapporterades om hårda strider. Förnyade förhandlingar ledde till ett nytt avtal om vapenvila (Minsk II) i februari och efter ytterligare strider retirerade ukrainska trupper från Debaltseve.

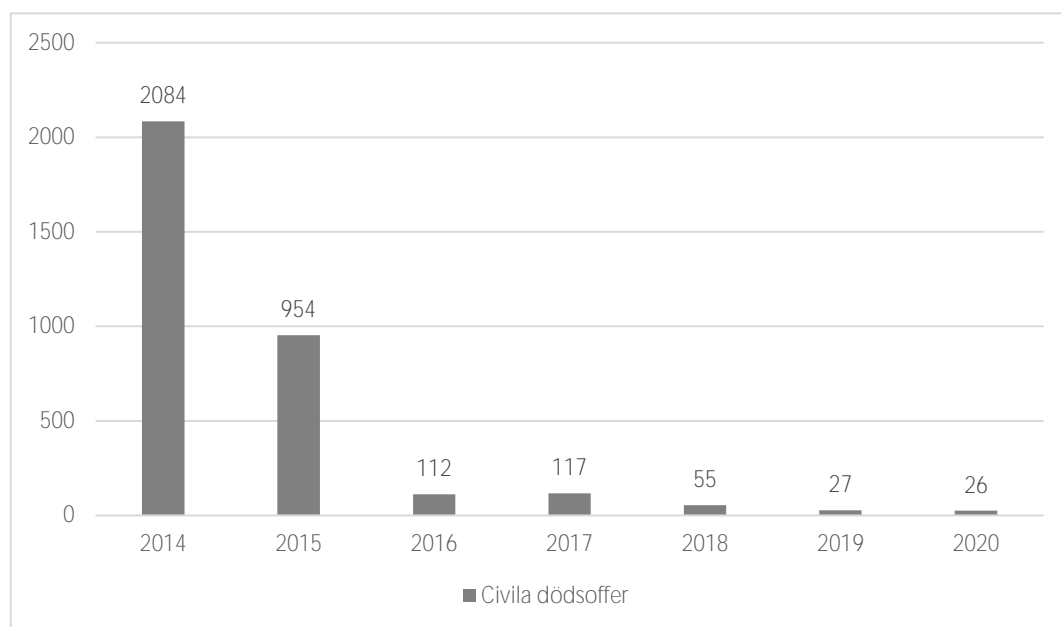
Minsk II-avtalet omfattar bland annat överenskommelser om tillbakadragande av vapen och utländsk trupp, politisk dialog, inklusive lokalval enligt ukrainsk lagstiftning, utbrytarområdenas status samt pensionsutbetalningar. Avtalet reglerar att Ukraina först senare ska återfå kontrollen över sina gränser.

2.2 Dagens konfliktsituation i Donbass

Striderna har inte upphört efter att Minsk II-avtalet tecknades 2015, men deras intensitet har fram till idag varierat, med tillfälliga och lokala uppblossningar. Långsiktigt står det dock klart att konfliktintensiteten har varit på betydligt lägre nivåer än 2014 och början av 2015. OSSE sammanfattar utvecklingen under 2017, 2018 och 2019 med att konstatera att antalet brott mot vapenvilan minskade i jämförelse med respektive föregående år. Trenden fortsatte under 2020, då ett avtagande i konfliktintensitet var särskilt tydligt från och med slutet av juli.² Åtskilliga försök att återinföra vapenvilor har gjorts, liksom exempelvis ansträngningar för att förmå parterna att dra tillbaka tunga vapen från frontlinjen.³

Intensiteten och dynamiken i konflikten de senaste åren, i förhållande till den som rådde under delar av 2014 och 2015, syns tydligt i en kraftig minskning i antalet civila dödsoffer.

Figur 1. Konfliktrelaterade, civila dödsoffer i Donbass 2014–2020⁴

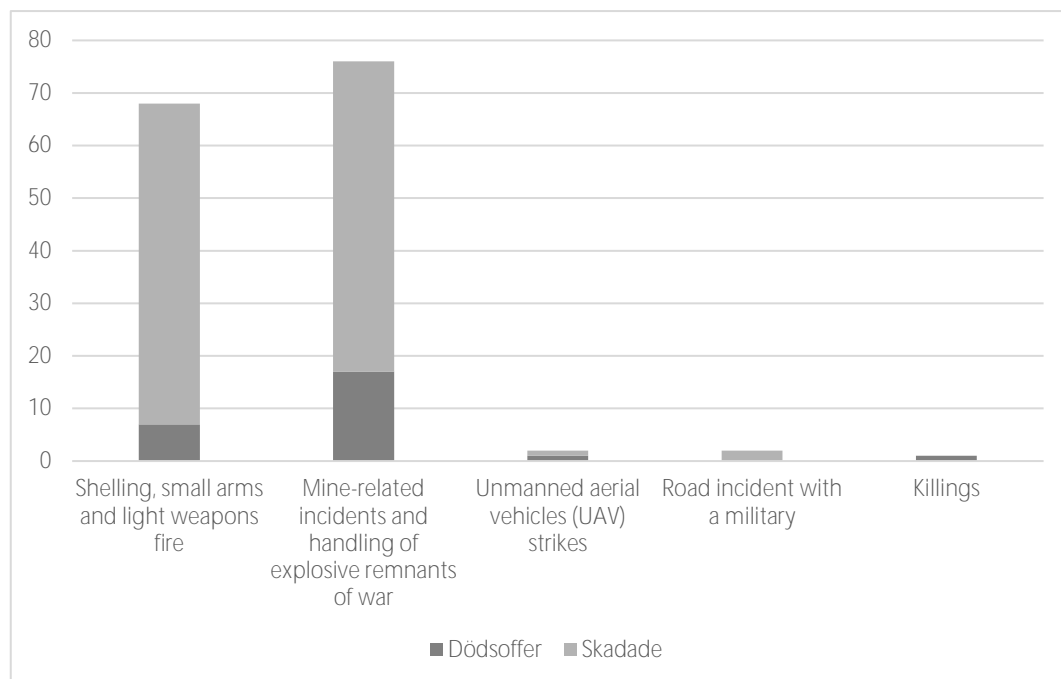
Utöver 26 dödsoffer skadades 123 civilpersoner i konfliktrelaterade incidenter under 2020. I nedan diagram redovisas fördelningen av dödsoffer och skadade i typ av incidenter, vilket inkluderar både direkta krigshandlingar och incidenter som indirekt är relaterade till konflikten.

² OSSE, *2020 Trends and observations from the Special Monitoring Mission to Ukraine*, 2021-01-28, [url](#) (hämtad 2021-04-21); OSSE, *2019 Trends and observations from the Special Monitoring Mission to Ukraine*, 2020-01-27, [url](#) (hämtad 2020-11-24); OSSE, *2018 Trends and observations from the Special Monitoring Mission to Ukraine*, 2019-03-27, [url](#) (hämtad 2020-11-24)

³ Se exempelvis Utrikespolitiska institutet, Landguiden [betaltjänst], *Ukraina – Kalendarium*, [odaterad], [url](#) (hämtad 2020-11-24)

⁴ UN Office of the High Commissioner for Human Rights. OHCHR, *Report on the human rights situation in Ukraine 1 August 2020 – 31 January 2021*, 2021-03-11, [url](#) (hämtad 2021-04-27), s. 7

Figur 2. Dödade och skadade civilpersoner i konfliktrelaterade incidenter i Donbass 2020⁵

Från 2014 t.o.m. januari 2021 har fler än 3 000 civilpersoner dödats och över 7 000 skadats i konflikten enligt FN.⁶

Enligt Hromadske, som refererar till Radio Svoboda och FN, uppgår antalet offer (döda och skadade, civila och stridande) av stridigheter i Donbass mellan 14 april 2014 och början av februari 2021 till mellan 42 000 och 44 000 personer. Utöver civila dödsoffer har enligt samma källa omkring 4 150 ukrainska militärer och cirka 5 700 soldater som strider på utbrytarområdenas sida stupat. Andelen civila offer av det totala antalet offer har förändrats över tid: från 33–34 procent år 2014 till 4–5 procent 2019 och 2020. Till statistiken över döda militärer har FN även fört in händelser som inte är direkt bundna till strid såsom oaksamhet i handhavandet av vapen, vägincidenter, sjukdom vid tiden för tjänstgöring i konfliktzonen, mord och självmord. Dessa utgör cirka 30 procent av det sammanlagda antalet.⁷ Frågan om hur många ryska medborgare – legosoldater eller soldater i reguljära ryska förband – som stupat i strid låter sig inte enkelt besvaras. I en artikel från 2017 redovisar BBC svårigheterna. Ryssland redovisar inte några förluster och som exempel på de svårigheter som finns att identifiera ryska förluster konstateras att ukrainska underrättelsekällor gör gällande att ryska militärer hamnar på ukrainskt territorium med legender/falska identiteter: de byter efternamn och får smeknamn/anropsnamn. Det finns dessutom exempel när det under en och

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

⁷ Hromadske, *В ООН подсчитали количество жертв боевых действий на Донбассе за 7 лет войны*, 2021-02-19, [url](#) (hämtad 2021-05-05)

samma anropssignal/smeknamn döljer sig olika befälhavare. SBU angav 2017 att 26 militära förband från ryska försvarsmakten vid olika tillfällen har stridit i utbrytarområdena.⁸

I september 2020 var 1,4 miljoner personer registrerade som internflyktingar av det ukrainska socialministeriet. Andra källor gör gällande att det faktiska antalet internflyktingar är lägre, bl.a. på grund av att personer återvänt till sina hemorter efter att de registrerats som internflyktingar.⁹ Enligt vissa bor hälften av alla registrerade internflyktingar kvar i icke-kontrollerade områden och är registrerade som internflyktingar för att få tillgång till sina pensioner (status som internflykting på regeringskontrollerat område är en förutsättning för bl.a. pensionsutbetalning, vilket innebär att många tvingas resa över den så kallade kontaktlinjen regelbundet¹⁰) och de flesta av dessa återvände till sina hemorter redan 2015 då konfliktintensiteten gick ned.¹¹ UNHCR kategoriserade i februari 2021 närmare 750 000 internflyktingar som "population of concern".¹² Enligt socialministeriet är knappt 50 000 av landets internflyktingar från Krim, medan andra källor gör gällande att antalet snarare kan vara uppemot 100 000.¹³

OSSE rapporterar att antalet brott mot vapenvilan ökade med 130 procent under det första kvartalet av 2021 jämfört med föregående kvartal.¹⁴ Samtidigt har en mängd observationer av rysk truppuppbyggnad längs den rysk-ukrainska gränsen samt på Krim gjorts¹⁵ och i omvärlden har farhågor om en kommande eskalering funnits. Olika scenarier återkom under april månad i rapportering och bland analytiker, alltifrån att den ryska truppuppbyggnaden och möjligen även viss ökning i konfliktintensitet skulle ses som rysk signalpolitik riktad mot Kiev och/eller den nya administrationen i Washington, till att det fanns verklig risk för en begränsad eller mer omfattande rysk eskalering, eventuellt med avsikt att åstadkomma förändringar i territoriell kontroll.¹⁶ Från ryskt håll förklarades truppkoncentrationerna av pågående övningar och flytt av regementen.¹⁷ I slutet av april uttalade Rysslands försvarsminister Shoigu att övningarna avslutats och att manskapet skulle återvända till sina permanenta baser.¹⁸ Frågetecknen kring de ryska avsikterna kvarstår dock – exempelvis ska vapen och material stanna kvar över sommaren¹⁹, vilket skulle minska tidsåtgången för mobilisering –

⁸ BBC Україна, *Скільки россиян погубило на Донбасе?*, 2017-06-15, [url](#) (hämtad 2021-05-05)

⁹ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine*, 2021-03-30, [url](#) (hämtad 2021-05-03)

¹⁰ Human Rights Watch, *World Report 2021 - Ukraine*, 2021-01-13, [url](#) (hämtad 2021-05-03)

¹¹ International Crisis Group, *"Nobody Wants Us": The Alienated Civilians of Eastern Ukraine*, 2018-10-01, [url](#) (hämtad 2021-05-03), s. 8f.

¹² UNHCR, *Ukraine Fact Sheet*, februari 2021, [url](#) (hämtad 2021-05-03)

¹³ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30, [url](#) (hämtad 2021-05-03)

¹⁴ OSCE, *Trends and Observations Jan-Mar 2021*, 2021-05-05, [url](#) (hämtad 2021-05-05)

¹⁵ International Crisis Group, *Responding to the New Crisis on Ukraine's Borders*, 2021-04-20, [url](#) (hämtad 2021-05-04)

¹⁶ Se exempelvis: Galeotti, Mark, *Talk of renewed war in Ukraine likely Russian coercive diplomacy, but worrying for all that*, 2021-04-06, [url](#) (hämtad 2021-05-05); Center for Strategic and International Studies, *Unpacking the Russian Troop Buildup along Ukraine's Border*, 2021-04-22, [url](#) (hämtad 2021-05-04)

¹⁷ International Crisis Group, 2021-04-20

¹⁸ Center for Strategic and International Studies, 2021-04-22

¹⁹ Ibid.

men samtidigt bör vad som förefaller ha varit den ryska ledningens taktiska mål alltsedan sommaren 2014 beaktas (se avsnittet [Statsrättsligt och politiskt läge](#)).

Ukrainska myndigheter saknar sedan 2014 kontroll över det av Ryssland illegalt annekterade Krim samt delar av länen Donetsk och Luhansk. Den dåvarande ukrainska regeringen meddelade i november 2014 att all finansiering av offentlig verksamhet skulle stoppas och samtliga ukrainska myndighetsfunktioner i dessa områden evakueras till andra delar av landet.²⁰ Sedan mars 2017 har även all handel över kontaktlinjen stoppats²¹.

3 Situationen i icke-regeringskontrollerade områden

3.1 Grundläggande data om territorierna

Enligt det ukrainska utrikesdepartementet utgör de delar (cirka en tredjedel²²) av Donetsk och Luhansk län som regeringen inte kontrollerar närmare 17 000 kvkm, vilket motsvarar mindre än tre procent av landets territorium. Det annekterade Krim omfattar knappt 27 000 kvkm och därmed drygt fyra procent av Ukrainas territorium.²³

Figur 3. Karta över regeringskontrollerade och icke-regeringskontrollerade områden i Donbas²⁴

²⁰ International Crisis Group, *Peace in Ukraine (III): The Costs of War in Donbas*, 2020-09-03, [url](#) (hämtad 2021-04-28), s. 8

²¹ Ibid., s. 9f.

²² Freedom House, *Freedom in the World 2021 – Eastern Donbas**, 2021-03-03, [url](#) (hämtad 2021-04-28)

²³ Ukraina. Ukrainska utrikesdepartementet, *10 facts you should know about russian military aggression against Ukraine*, 2019-12-19, [url](#) (hämtad 2021-04-27)

²⁴ BBC, *Ukraine conflict: Moscow could 'defend' Russia-backed rebels*, 2021-04-09, [url](#) (hämtad 2021-05-05)

Ett flertal faktorer – relaterade både till politiska signaler som aktörer vill skicka och till enskildas pragmatiska sätt att överkomma administrativa hinder – gör det svårt att uppskatta hur många invånare som bor i de icke-regeringskontrollerade delarna av Donbass. Enligt officiella ukrainska uppskattningar uppgick landets befolkning (exklusive bosatta på Krim) den 1 mars 2021 till (avrundat) 41,5 miljoner. Befolkningen i länen Donetsk och Luhansk (såväl de regeringskontrollerade som de icke-regeringskontrollerade områdena) uppskattades vid samma tidpunkt till 4,1 respektive 2,1 miljoner.²⁵ Antalet är för närvarande svårt att uppskatta, men inte fler än 2 miljoner invånare beräknas vara bosatta i de ej icke-regeringskontrollerade delarna.²⁶ Här kan noteras att Freedom House i sin rapport från föregående år anförde samma reservation om svårigheterna att beräkna befolkningsantalet men angav befolkningen i de icke-regeringskontrollerade områdena till cirka tre miljoner.²⁷ Migrationsanalys tolkning är att denna ändring inte reflekterar att en sådan befolkningsminskning skulle ha skett under 2020, men däremot att den tar hänsyn till det stora antalet personer som tidigare lämnat området för framför allt Ryssland eller en tillvaro som internflyktingar i det övriga Ukraina (se ovan). Även International Crisis Group uppmärksammar svårigheterna att uppskatta invånarantalet i de icke-regeringskontrollerade delarna. Hänvisning görs till en studie från 2019 samt uppgifter från separatisthåll enligt vilka invånarantalet var 3,2 miljoner, men det bedöms att detta antal är en överskattning. International Crisis Group redovisar även att det finns anledning att ifrågasätta officiella ukrainska uppgifter om invånartalen i hela länen Donetsk och Luhansk.²⁸

²⁵ Ukraina. State Statistics Service of Ukraine, *Population (by estimate) as of March 1, 2021. Average annual populations January-February 2021*, 2021-03-01, [url](#) (hämtad 2021-04-23)

²⁶ Freedom House, *Freedom in the World 2021 – Eastern Donbas**, 2021-03-03

²⁷ Ibid.

²⁸ International Crisis Group, 2020-09-03, s. 11

Invånarantalet på Krim inklusive Sevastopol var, enligt officiella ukrainska uppskattningar i december 2013, knappt 2,4 miljoner.²⁹

I sin *Humanitarian Response Plan* för Ukraina 2021 uppger FN att 3,4 miljoner människor som påverkas av konflikten bedöms vara i behov av humanitärt bistånd. I planen beaktas även att behoven har förvärrats av pågående pandemi. Som mål anges att nå de 1,9 miljoner människor som bedöms vara mest sårbara. Av dessa bor 770 000 i de icke-regeringskontrollerade delarna av Donbass, 1 140 000 i de regeringskontrollerade delarna av Donbass, inklusive internflyktingar, samt 10 000 internflyktingar i andra län i Ukraina. De humanitära behoven bedöms vara större i de icke-regeringskontrollerade delarna men pågående begränsningar av humanitära organisationers tillträde där påverkar den operativa kapaciteten.³⁰

3.2 Statsrättsligt och politiskt läge

Beskrivningarna av vad som har orsakat och utlöst konflikten i Donbass skiljer sig starkt åt. Den ryska ledningen och rysk statskontrollerad media har alltsedan den ukrainska revolutionen hållit stort fokus på högerradikala krafter på den ukrainska politiska arenan, förnekat all rysk inblandning samt identifierat språk och etnicitet som konfliktens grund. I detta ryska narrativ som tecknats i propaganda och retorik, med flitigt förekommande historiska referenser till den sovjetiska segern över den tyska nazismen, har den ryskspråkiga minoriteten i Ukraina beskrivits som allvarligt hotad. En mer balanserad bevakning och analys ger vid handen att det inte är etniska motsättningar som utvecklats till en konflikt. Det har funnits skillnader och motsättningar mellan östra och västra Ukraina, men det kan knappast vara relevant att relatera dessa till etnisk eller språklig bakgrund. Snarare handlar denna splittring om politisk orientering som bygger på ekonomiska realiteter, identitet och klasstillhörighet. Därutöver förefaller det vara ställt utom tvivel att dessa motsättningar saknade sådan mobiliseringskraft i de östra delarna av landet att de skulle kunna leda till en väpnad konflikt. Den ryska militära inblandningen i Donbass har varierat, men det förefaller vara korrekt att beskriva konflikten i Donbass som en produkt av främst den ryska ledningens agerande.³¹

De båda utbrytarområdena, "Folkrepubliken Donetsk" och "Folkrepubliken Luhansk", har utropat sig som självständiga stater. Deras självständighet har inte erkänts av omvärlden, inte heller av Ryssland.³² Det ryska agerandet i detta avseende kan ses mot bakgrund av vad som hittills förefaller ha varit den politiska ledningens mål: att säkra sitt inflytande över den ukrainska utvecklingen genom att den ukrainska centralmakten inte kontrollerar utbrytarområdena, eller att områdena åter införlivas i Ukraina genom att Minskavtalen implementeras, inklusive långtgående autonomi och vetorätt i centrala frågor för områdena.

²⁹ Ukraina. State Statistics Service of Ukraine, *Population as of December 1, 2013. Average annual populations January-November 2013*, 2013-12-01, [url](#) (hämtad 2021-04-28)

³⁰ United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, *Humanitarian Response Plan – Ukraine*, 2021-02-21, [url](#) (hämtad 2021-04-28), s 7f., 12

³¹ Detta stycke bygger på Migrationsanalys fortlöpande omvärldsbevakning och återfinns i stora drag i Migrationsverket, 2015-11-13.

³² International Crisis Group, 2020-09-03, s.20

I sammanhanget kan även möjligheten för invånare i utbrytarområdena att ansöka om ryskt medborgarskap i en förenklad ansökningsprocess, som introducerades 2019, nämnas.³³ Enligt uppgifter från separatister i december 2020 hade fler än 350 000 ryska pass utfärdats i utbrytarområdena.³⁴ Denna "passportisation of Donbas" ses av vissa källor som en del av ett beprövat ryskt policyinstrument där man medvetet försvårar möjligheterna att lösa territoriella konflikter genom att skapa en kontrollerad instabilitet. Det sammanfaller även med Rysslands behov av att motverka konsekvenserna av sin naturliga befolkningsminskning. Från ryskt håll uppges motivet bakom passutfärdandet vara humanitärt.³⁵

Den ryska annekteringen av Krim är i praktiken fullbordad och rysk lag tillämpas där sedan 2014. FN:s generalförsamling har i resolutioner uppmanat medlemsstater och internationella organisationer att inte erkänna några förändringar av Krims status.³⁶

3.3 Grundläggande samhällsfunktionalitet

Enligt Freedom House har Ryssland skapat ett komplext nätverk av kontroll i de båda utbrytarområdena där personer som är lojala till separatisterna dominerar inom alla sfärer. Många tillhör lokalbefolkningen men vissa nyckelpositioner innehas av ryska medborgare. Den politiska kontrollen finns ytterst hos "säkerhetsministerierna" i de båda utbrytarområdena, vilka kontrolleras av den ryska säkerhetstjänsten FSB, och utbrytarområdenas militär tros vara styrda av ryska, reguljära officerare. De båda utbrytarområdena styrs med extremt lite insyn för omvärlden och det är därför svårt att värdera hur självständiga styrena är i förhållande till Ryssland. Korruptionen tros vara utbredd och det saknas mekanismer för att bekämpa den.³⁷

Ryssland finansierar, enligt ukrainska bedömningar, betydande andelar av respektive områdens budgetar och spenderar årligen mellan 1,5 och 2 miljarder dollar där, exklusive militära utgifter.³⁸

Det finns inga tecken på att det skulle finnas ett oberoende rättsväsende i de båda utbrytarområdena. Domstolar utdömer långa fängelsestraff till personer som anklagas för att vara ukrainska spioner och andra som det politiska styret uppfattar som motståndare, utan att beakta bevisning. Det saknas insyn i rättsväsendet och såvitt känt har inga observatörer närvarat vid någon domstolsförhandling. Grundläggande processuella garantier saknas och godtyckliga gripanden och frihetsberövanden är vanliga. Tortyr förekommer (se nedan).³⁹

Det politiska styret på Krim har inlemmats i och har status som republik i det ryska federala systemet. Republikens ledare väljs, bland kandidater som den ryska presidenten nominerar, av dess lagstiftande församling, som utses i allmänna val. I praktiken har detta inneburit att

³³ German Institute for International and Security Affairs (SWP), *Russia's "Passportisation" of the Donbas – The Mass Naturalisation of Ukrainians Is More Than a Foreign Policy Tool*, augusti 2020, [url](#) (hämtad (2021-05-03))

³⁴ Freedom House, *Freedom in the World 2021 – Eastern Donbas**, 2021-03-03

³⁵ German Institute for International and Security Affairs (SWP), augusti 2020

³⁶ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

³⁷ Freedom House, *Freedom in the World 2021 – Eastern Donbas**, 2021-03-03

³⁸ International Crisis Group, 2020-09-03, s. 20

³⁹ Freedom House, *Freedom in the World 2021 – Eastern Donbas**, 2021-03-03

Krim styrs av samma person som den lagstiftande församlingen valde under vapenhot i samband med den ryska annekteringen 2014. Valsystemet är utformat för att maximera Moskvask kontroll.⁴⁰

Det rättsliga systemet på Krim är i grunden förändrat genom att rysk federal lagstiftning har införts.⁴¹ Systemet saknar oberoende och domineras i praktiken av den verkställande makten.⁴² Domare, åklagare och försvarsadvokater ges politiska direktiv och utgången i enskilda fall förefaller vara på förhand givna genom politisk inblandning. Därutöver kan noteras att försvarsadvokater, i fall där enskilda står anklagade för extremism eller terrorism, själva riskerar att trakasseras eller få liknande anklagelser riktade mot sig. Vidare kan noteras att åtalade i sådana fall ofta pressas till att entlediga sina privat anlitade försvarsadvokater, att rättegångar mot enskilda som anklagas för medlemskap i Hizb ut-Tahrir⁴³ (se även nedan) hålls bakom lyckta dörrar och att några domar i sådana fall inte offentliggörs, att vittnen hotas av myndigheterna i syfte att påverka deras vittnesmål samt att myndigheterna tillämpar rysk lag retroaktivt för handlingar som skedde före annekteringen.⁴⁴

Korruptionen på Krim är utbredd och åtgärderna för att utreda och åtala är generellt otillräckliga. Det finns uppgifter om att republikens ledare har kopplingar till organiserad brottslighet.⁴⁵

3.4 Respekten för mänskliga fri- och rättigheter i Donbass

3.4.1 Politiska rättigheter

I båda utbrytarområdena har val hållits till "republikledare" och folkvalda församlingar. Enligt rapportering har samtliga val varit manipulerade och inga av dem kan sammanfattningsvis sägas ha uppfyllt sådana grundläggande krav som kan ställas på fria och rättvisa val. I båda utbrytarområdena tillåts endast två proryska partier. Även andra proryska partier har nekats registrering och är i praktiken förbjudna.⁴⁶

Det är inte möjligt för någon del av samhället att organisera sig och verka för sina intressen politiskt. Att ge uttryck för pro-ukrainska åsikter beskrivs som farligt och de flesta pro-ukrainska aktivister lämnade områdena redan 2014. Överhuvudtaget beskrivs alla offentliga

⁴⁰ Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03, [url](#) (hämtad 2021-05-03)

⁴¹ UN General Assembly, *Situation of human rights in the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol, Ukraine – Report of the Secretary-General*, 2020-09-01, [url](#) (hämtad 2021-05-03), s. 3

⁴² Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁴³ För en introduktion till organisationen, se exempelvis Counter Extremism Project, *Hizb ut-Tahrir*, [odaterad], [url](#) (hämtad 2021-05-26)

⁴⁴ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

⁴⁵ Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁴⁶ Freedom House, *Freedom in the World 2021 – Eastern Donbas**, 2021-03-03

uttryck för kritik som mycket riskabla – all form av opposition förtrycks, bl.a. genom arresteringar, förhör, tortyr och fängslande under omänskliga förhållanden⁴⁷ – och enskilda invånares aktiviteter online bevakas. Inga oberoende frivilligorganisationer tillåts verka.⁴⁸

Det saknas fri media och den lokala media som finns i utbrytarområdena får betraktas som språkrör för deras ledning. Pro-ukrainska bloggare och journalister har dömts till långa fängelsestraff (och deportation till det regeringskontrollerade Ukraina i samband med fångutväxlingar). Ukrainska journalister besöker generellt inte utbrytarområdena av säkerhetsskäl och på de flesta utländska journalister ställs sådana omfattande ackrediteringskrav att de i praktiken innebär ett förbud mot att rapportera.⁴⁹

3.4.2 Religionsfrihet

I båda utbrytarområdena har alla religiösa organisationer förutom Ukrainska ortodoxa kyrkan (Moskvapatriarkatet) tvingats genomgå en granskning av "statliga religiösa expert" och att omregistrera sig, vilket en majoritet av alla religiösa organisationer som erkänns i ukrainsk lag inte har kunnat.⁵⁰ Freedom House beskriver att följare av sådana trosinriktningar som inte är kopplade till den ryskortodoxa kyrkan är förföljda. Värst drabbade är Jehovas vittnen, som 2018 helt förbjöds som organisation efter att ha bedömts vara en extremistisk organisation. De flesta religiösa minoriteter tros dock ha lämnat områdena sedan konflikten bröt ut.⁵¹

3.4.3 Etniska minoriteter, våld i hemmet och hbtq-personer

Det saknas skydd mot diskriminering för etniska minoritetsgrupper och det råder en fientlig inställning mot personer som identifierar sig som etniska ukrainare. Det saknas även skydd mot könsbaserad diskriminering, våld i hemmet är ett allvarligt problem och grundläggande rättigheter för hbtq-personer erkänns inte.⁵²

3.4.4 Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Det finns rapportering om övergrepp, sexuellt våld och tortyr i häkten och fängelser.⁵³ Bruket av tortyr och annan illabehandling, inklusive sexuella övergrepp, av frihetsberövade beskrivs som systematiskt i det inledande skedet av ett förvarstagande.⁵⁴ Frihetsberövanden där den enskilde saknar möjlighet att kommunicera med omvärlden och där det inte finns någon

⁴⁷ Amnesty International, *Ukraine 2020*, 2021-04-07, [url](#) (hämtad 2021-04-29)

⁴⁸ Freedom House, *Freedom in the World 2021 – Eastern Donbas**, 2021-03-03. Se även USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine*, 2021-03-30

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine*, 2021-03-30

⁵¹ Freedom House, *Freedom in the World 2021 – Eastern Donbas**, 2021-03-03

⁵² Ibid.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine*, 2021-03-30

oberoende bevakning kan pågå i flera månaden innan någon officiell brottsutredning inleds.⁵⁵ Enligt uppgifter finns i båda utbrytarområdena ett omfattande nätverk av inofficiella förvar. Det rapporteras om allvarliga brister i tillgången till mat, vatten, värme, hygien och vård.⁵⁶

Rättegångar i utbrytarområdena präglas av att det saknas tillgång till advokater som de tilltalade själva valt, att förhandlingar hålls inför lyckta dörrar och att domare inte är självständiga och opartiska. Militärdomstolar prövar fall som rör civilpersoner inför lyckta dörrar.⁵⁷ Det senare tycks gälla fall där den enskilde misstänks för spionage eller för kopplingar till ukrainska myndigheter. Det är utbrett att domstolarna i sina bedömningar använder sig av erkännanden som framtvingats under tortyr. Det finns knappt några möjligheter att överklaga fällande domar.⁵⁸

Slutligen kan noteras att det regelbundet publiceras filmer där frihetsberövade som bär på spår av fysisk misshandel eller psykologisk press erkänner att de spionerat eller ägnat sig åt annan subversiv verksamhet.⁵⁹

3.5 Respekten för mänskliga fri- och rättigheter på Krim

3.5.1 Politiska rättigheter

Yttrande-, förenings- och mötesfriheten begränsas allvarligt av ryska myndigheter på Krim.⁶⁰ Personer som ger uttryck för oppositionella åsikter riskerar att bli föremål för trakasserier och åtal, ofta genom att sådana uttryck rubriceras som extremism.⁶¹ Begränsningarna av politiska rättigheter omfattar alla invånare på Krim, men krimtatarer och etniska ukrainare betraktas med särskilt stor misstänksamhet. Freedom House uppger att de utsätts för mer omfattande förföljelse än etniska ryssar.⁶² Uttryck för motstånd till den ryska annekteringen kan leda till repressalier, särskilt åtal för extremism, terrorism eller brott mot den territoriella integriteten.⁶³

Ukrainska politiska partier är förbjudna⁶⁴ och myndigheterna betraktar stöd för Ukrainas anspråk på Krim som underminering av Rysslands territoriella integritet⁶⁵. Ukrainska (liksom

⁵⁵ UN Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, *Human rights in the administration of justice in conflict-related criminal cases in Ukraine* (April 2014 – April 2020), 2020-09-17, [url](#) (hämtad 2021-05-03)

⁵⁶ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine*, 2021-03-30

⁵⁷ UN Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, 2020-09-17

⁵⁸ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine*, 2021-03-30

⁵⁹ Freedom House, *Freedom in the World 2021 – Eastern Donbas**, 2021-03-03

⁶⁰ Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03; USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

⁶¹ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

⁶² Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁶³ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

⁶⁴ Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁶⁵ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

krimtatariska) symboler betraktas som extremistiska.⁶⁶ FSB, den lokala polisen och proryska "självförsvarsgrupper" hotar och trakasserar för att stävja all mobilisering mot den ryska annekteringen. Många ukrainare har deporterats från eller på annat sätt tvingats lämna Krim.⁶⁷

Även krimtatarisk aktivism bemöts med repression.⁶⁸ Enligt en lokal MR-organisation var 105 Krimbor frihetsberövade på politiska eller religiösa grunder i augusti 2020. 73 av dess var krimtatarer och grunden var terrorismåtal.⁶⁹ Här kan särskilt nämnas gräsrotsrörelsen "Crimean Solidarity". Dussintals av dess medlemmar har anklagats för medlemskap i Hizb-ut-Tahrir.⁷⁰ Krimtatarer som ger uttryck för motstånd mot den ryska annekteringen riskerar att trakasseras, gripas och fängslas.⁷¹ Det är utbrett att inofficiella förhör och godtyckliga husrannsakingar genomförs och hot framförs som repressalier mot krimtatarer.⁷²

Mediefriheten är kraftigt beskuren på Krim⁷³ och även journalister finns bland dem som trakasseras, gripas och fängslas.⁷⁴

3.5.2 Religionsfrihet

Religiösa organisationer har tvingats att omregistrera sig, vilket kraftigt har minskat antalet registrerade organisationer. Samtliga organisationer inom/med koppling till Jehovas vittnen har avregistrerats efter ett beslut av den ryska högsta domstolen (detta gäller även i den Ryska federationen⁷⁵).⁷⁶ Enskilda Jehovas vittnen har dömts till fängelsestraff på Krim.⁷⁷

Gripanden av personer som anklagas för medlemskap i extremist- eller terroristgrupper underbyggs ofta av bristande bevis för att personerna utgör ett faktiskt hot (genom att planera eller genomföra konkreta handlingar).⁷⁸

Rysk säkerhetstjänst övervakar rutinmässigt att böner i moskéer inte nämner Krims tillhörighet till Ukraina eller innehåller anti-ryska uttalanden. I sammanhanget rekryteras informanter

⁶⁶ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

⁶⁷ Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

⁷⁰ Amnesty International, *Ukraine 2020*, 2021-04-07

⁷¹ Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁷² Amnesty International, 2021-04-07

⁷³ Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁷⁴ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30; Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁷⁵ För information om situationen för Jehovas vittnen i Ryska federationen, se exempelvis Norge. Landinfo, *Temanotat Russland: Jehovas vitner*, 2020-05-18, [url](#) (hämtad 2021-05-05).

⁷⁶ Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁷⁷ Amnesty International, 2021-04-07; Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁷⁸ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

vars hemliga vittnesmål används i rättegångar mot misstänka medlemmar av Hizb-ut-tahrir.⁷⁹ Åtminstone tio krimtatarer dömdes under 2020 till fängelse för medlemskap i organisationen. Enligt en lokal frivilligorganisation greps 69 individer i november 2020, misstänkta för medlemskap i extremistiska muslimska organisationer.⁸⁰ Därutöver kan bland annat konstateras att moskéer som förknippas med krimtatarer har nekats registrering.⁸¹

3.5.3 Etniska minoriteter

Se avsnittet [Politiska rättigheter](#) för en kort beskrivning av etniska ukrainares och krimtatarers situation. Alltsedan annekteringen har ryska myndigheter tagit steg för att befästa etnisk rysk dominans och marginalisering av de ukrainska och krimtatariska samhällena.⁸²

3.5.4 Hbtq-personer

Enligt uppgifter från MR-organisationer och hbtq-aktivister har de flesta hbtq-personer flytt från Krim sedan den ryska annekteringen. De som bor kvar där lever i fruktan för att utsättas för övergrepp. Det rapporteras om en ökning av våld och diskriminering.⁸³

3.5.5 Dödsstraff

Det saknas rapportering om senare fall av utomrättsliga avrättningar, men straffrihet för sådana tidigare fall som skett efter den ryska annekteringen råder. Enligt uppgifter från det lokala civilsamhället har 45 personer försvunnit sedan den ryska annekteringen och ödet för 15 av dessa är fortfarande okänt.⁸⁴

3.5.6 Kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

Bruket av tortyr och annan illabehandling på Krim beskrivs i termer av utbrett⁸⁵ och vanligt förekommande⁸⁶. Krimtatarer och ukrainare uppges vara särskilt utsatta.⁸⁷ Förhållandena i förvar kritiserar, särskilt att de är överbefolkade och ohygieniska, att det förekommer att förvarstagna nekas vård samt att det förekommer illabehandling.⁸⁸

⁷⁹ Ibid.

⁸⁰ Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁸¹ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

⁸² Ibid.

⁸³ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

⁸⁴ Ibid.

⁸⁵ Ibid.

⁸⁶ Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

⁸⁷ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30

⁸⁸ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30; Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03

4 Konfliktrelaterade MR-kränkningar i regeringskontrollerade delar

Medan situationen i utbrytarområdena kan beskrivas som präglade av laglöshet, råder det brist på ansvarsutkrävande i de regeringskontrollerade, konflikt nära områdena.⁸⁹ Det har tidigare rapporterats om att den ukrainska säkerhetstjänsten SBU under åren 2014 till 2016 gjorde sig skyldig till försvinnanden, godtyckliga gripanden, hemliga förvar, tortyr och annan illabehandling av civila som misstänktes ha något samröre med separatister i Donbass.⁹⁰ I senare rapportering konstateras att inga framsteg har gjorts i de brottsutredningar som sedan flera år tillbaka har bedrivits av ukrainska myndigheter.⁹¹ Inte heller senare fall av påstådda MR-kränkningar i konfliktrelaterade fall följs upp.⁹²

Såvitt känt har SBU sedan 2016 inte legat bakom några försvinnanden eller hemliga förvar.⁹³ Det finns dock rapportering om fortsatta konfliktrelaterade övergrepp som ukrainska myndigheter ligger bakom: att SBU frihetsberövar och utsätter enskilda för övergrepp i både officiella och inofficiella förvar i syfte att få fram information eller att de frihetsberövade ska erkänna egna brott eller samarbeta. Även om inga fall av konfliktrelaterad tortyr rapporterats, finns farhågor om att företeelsen är underrapporterad p.g.a. att offer fortsatt är frihetsberövade, är rädda för repressalier om de vittnar eller i övrigt saknar tillit till rättssystemet. Andelen personer som intervjuats av FN som uppger att de torterats eller utsatts för annan illabehandling minskade dock avsevärt 2020 jämfört med tidigare år.⁹⁴

Konfliktrelaterade fall i det ukrainska rättssystemet utgörs generellt av personer som åtalas för brott mot landets nationella säkerhet eller den allmänna ordningen och inkluderar personer som anklagas för medlemskap i eller koppling till de väpnade grupperna i utbrytarområdena. FN, som bevakar sådana rättegångar, har dokumenterat systematiska brister, utöver vad som berörts ovan bland annat kränkningar av rätten till frihet och säkerhet, tillgång till juridiskt bistånd och rätten till en rättvis rättegång. FN har dokumenterat ett stort antal fall där brottsmisstänka i konfliktrelaterade fall tvingas erkänna brott framför kamera.⁹⁵

Kvinnovåld är ett utbrett men dolt problem i Ukraina, även om könsbaserat våld under senare år har fått ökad uppmärksamhet i landet. Amnesty International uppmärksammar i en rapport att kvinnor som lever i konfliktpåverkade områden av Ukraina löper en förhöjd risk

⁸⁹ Utrikesdepartementet, *Ukraina – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019*, 2020-12-16, [url](#) (hämtad 2021-05-05)

⁹⁰ Se exempelvis Human Rights Watch, Amnesty International, *'You Don't Exist': Arbitrary Detentions, Enforced Disappearances, and Torture in Eastern Ukraine*, 2016-07-01, [url](#) (hämtad 2021-05-05)

⁹¹ Amnesty International, *Ukraine 2020*, 2021-04-07; Human Rights Watch, 2021-01-13; Amnesty International och Human Rights Watch, *Joint Public Statement. Ukraine: Justice Still Needed for Victims of Unlawful Detention in Eastern Ukraine*, 2020-08-06, [url](#) (hämtad 2021-05-03)

⁹² UN Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, 2020-09-17

⁹³ Amnesty International och Human Rights Watch, 2020-08-06

⁹⁴ USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine*, 2021-03-30

⁹⁵ UN Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, 2020-09-17

att falla offer för olika former av könsbaserat våld. Den förhöjda risken kan förklaras av den militära närvaron, bristande säkerhet och rättssäkerhet samt faktisk eller upplevd straffrihet, och påverkas även av andra konfliktrelaterade omständigheter.⁹⁶

⁹⁶ Amnesty International, *Not a Private Matter – Domestic and Sexual Violence against Women in Eastern Ukraine*, 2020-12-11, [url](#) (hämtad 2021-05-03)

Källförteckning

Amnesty International och Human Rights Watch, *Joint Public Statement. Ukraine: Justice Still Needed for Victims of Unlawful Detention in Eastern Ukraine*, 2020-08-06, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2035756/EUR5028522020ENGLISH.pdf> (hämtad 2021-05-03)

Amnesty International, *Not a Private Matter – Domestic and Sexual Violence against Women in Eastern Ukraine*, 2020-12-11, <https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR5032552020ENGLISH.PDF> (hämtad 2021-05-03)

Amnesty International, *Ukraine 2020*, 2021-04-07, <https://www.ecoi.net/en/document/2048783.html> (hämtad 2021-04-29)

BBC, *Ukraine conflict: Moscow could 'defend' Russia-backed rebels*, 2021-04-09, <https://www.bbc.com/news/world-europe-56678665> (hämtad 2021-05-05)

BBC Україна, *Скільки росіян погинуло на Донбасі?*, 2017-06-15, <https://www.bbc.com/ukrainian/features-russian-40291129> (hämtad 2021-05-05)

Center for Strategic and International Studies, *Unpacking the Russian Troop Buildup along Ukraine's Border*, 2021-04-22, <https://www.csis.org/analysis/unpacking-russian-troop-buildup-along-ukraines-border> (hämtad 2021-05-04)

Counter Extremism Project, *Hizb ut-Tahrir*, [odaterad], <https://www.counterextremism.com/threat/hizb-ut-tahrir> (hämtad 2021-05-26)

Freedom House, *Freedom in the World 2020 – Eastern Donbas**, 2020-03-04, <https://freedomhouse.org/country/eastern-donbas/freedom-world/2020> (hämtad 2021-04-28)

Freedom House, *Freedom in the World 2021 - Crimea*, 2021-03-03, <https://www.ecoi.net/en/document/2046506.html> (hämtad 2021-05-03)

Freedom House, *Freedom in the World 2021 – Eastern Donbas**, 2021-03-03, <https://freedomhouse.org/country/eastern-donbas/freedom-world/2021> (hämtad 2021-04-28)

FOI, Adriana Lins De Albuquerque, Jakob Hedenskog, *Ukraine: A Defence Sector Reform Assessment*, december 2015, <https://www.foi.se/rest-api/report/FOI-R--4157--SE> (hämtad 2021-05-05)

Galeotti, Mark, *Talk of renewed war in Ukraine likely Russian coercive diplomacy, but worrying for all that*, 2021-04-06, <https://www.intellinews.com/stolypin-talk-of-renewed-war-in-ukraine-likely-russian-coercive-diplomacy-but-worrying-for-all-that-207325/> (hämtad 2021-05-05)

German Institute for International and Security Affairs (SWP), *Russia's "Passportisation" of the Donbas – The Mass Naturalisation of Ukrainians Is More Than a Foreign Policy Tool*, augusti 2020, https://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/comments/2020C41_Donbas.pdf (hämtad (2021-05-03)

Hromadske, *В ООН подсчитали количество жертв боевых действий на Донбассе за 7 лет войны*, 2021-02-19, <https://hromadske.ua/ru/posts/v-onn-podschitali-kolichestvo-zhertv-boevyh-dejstvij-na-donbasse> (hämtad 2021-05-05)

Human Rights Watch, Amnesty International, 'You Don't Exist': Arbitrary Detentions, Enforced Disappearances, and Torture in Eastern Ukraine, 2016-07-01, [Dokument - Lifos extern \(migrationsverket.se\)](#) (hämtad 2021-05-05)

Human Rights Watch, *World Report 2021 - Ukraine*, 2021-01-13, <https://www.ecoi.net/en/document/2043737.html> (hämtad 2021-05-03)

International Crisis Group, *"Nobody Wants Us": The Alienated Civilians of Eastern Ukraine*, 2018-10-01, <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/252-nobody-wants-us.pdf> (hämtad 2021-05-03)

International Crisis Group, *Peace in Ukraine (III): The Costs of War in Donbas*, 2020-09-03, <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/261-peace-in-ukraine-iii-the-costs-of-war.pdf> (hämtad 2021-04-28)

International Crisis Group, *Responding to the New Crisis on Ukraine's Borders*, 2021-04-20, <https://www.ecoi.net/en/document/2050000.html> (hämtad 2021-05-04)

Migrationsverket, *Temarapport: Ukraina. Internflyktingar*, 2015-11-13, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=36221> (hämtad 2021-05-05)

Norge. Landinfo, *Temanotat Russland: Jehovas vitner*, 2020-05-18, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44977> (hämtad 2021-05-05)

OSCE, *Trends and Observations Jan-Mar 2021*, 2021-05-05, <https://www.osce.org/files/f/documents/f/9/485372.pdf> (hämtad 2021-05-05)

OSSE, *2018 Trends and observations from the Special Monitoring Mission to Ukraine*, 2019-03-27, <https://www.osce.org/files/f/documents/4/c/415382.pdf> (hämtad 2020-11-24)

OSSE, *2019 Trends and observations from the Special Monitoring Mission to Ukraine*, 2020-01-27, <https://www.osce.org/files/f/documents/1/e/444745.pdf> (hämtad 2020-11-24)

OSSE, *2020 Trends and observations from the Special Monitoring Mission to Ukraine*, 2021-01-28, <https://www.osce.org/files/f/documents/e/8/476809.pdf> (hämtad 2021-04-21)

Ukraina. State Statistics Service of Ukraine, *Population as of December 1, 2013. Average annual populations January-November 2013*, 2013-12-01, https://ukrstat.org/en/operativ/operativ2013/ds/kn/kn_e/kn1213_e.html (hämtad 2021-04-28)

Ukraina. State Statistics Service of Ukraine, *Population (by estimate) as of March 1, 2021. Average annual populations January-February 2021*, 2021-03-01, https://ukrstat.org/en/operativ/operativ2021/ds/kn/kn_0221_ue.xls (hämtad 2021-04-23)

Ukraina. Ukrainska utrikesdepartementet, *10 facts you should know about russian military aggression against Ukraine*, 2019-12-19, <https://mfa.gov.ua/en/10-facts-you-should-know-about-russian-military-aggression-against-ukraine> (hämtad 2021-04-27)

UN General Assembly, *Situation of human rights in the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol, Ukraine – Report of the Secretary-General*, 2020-09-01, https://www.ecoi.net/en/file/local/2039351/A_75_334_E.pdf (hämtad 2021-05-03)

UNHCR, *Ukraine Fact Sheet*, februari 2021, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2047766/605b507e2.pdf> (hämtad 2021-05-03)

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, *Humanitarian Response Plan – Ukraine*, 2021-02-21, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/hrp_2021-eng_-_2021-02-09.pdf (hämtad 2021-04-28)

UN Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, *Human rights in the administration of justice in conflictrelated criminal cases in Ukraine* (April 2014 – April 2020), 2020-09-17, https://www.ecoi.net/en/file/local/2038708/A_HRC_45_CRP_9_EN.pdf (hämtad 2021-05-03)

UN Office of the High Commissioner for Human Rights, *Report on the human rights situation in Ukraine 1 August 2020 – 31 January 2021*, 2021-03-11, <https://www.ohchr.org/Documents/Countries/UA/31stReportUkraine-en.pdf> (hämtad 2021-04-27)

USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine*, 2021-03-30, <https://www.ecoi.net/en/document/2048176.html> (hämtad 2021-05-03)

USA. US Department of State, *2020 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine (Crimea)*, 2021-03-30, <https://www.ecoi.net/en/document/2048177.html> (hämtad 2021-05-03)

Utrikesdepartementet, *Ukraina – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2019*, 2020-12-16, <https://www.regeringen.se/4af43c/contentassets/c1520ef2e2af442f89b7b5c2376610bb/ukraina---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2020.pdf> (hämtad 2021-05-05)

Utrikespolitiska institutet, Landguiden [betaltjänst], *Ukraina – Kalendarium*, [odaterad], <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/europa/ukraina/kalendarium/> (hämtad 2020-11-24)